

Együtt tanítunk!

Participatív (részvételen alapuló) oktatási módszerek

Innovatív (újszerű) oktatás-tanulás
Felsőoktatási módszertani műhelysorozat

Futár András, Horváth Péter László, Katona Vanda

Kik vagyunk?

Futár András

Horváth Péter László

Katona Vanda

Kik vagyunk?

Egy nagy csapatban dolgozunk együtt.

Ma hárman képviseljük őket.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karon
dolgozunk.

Oktatunk és kutatunk.

Miről szól a mai bemutatónk?

- Bevezető: a participatív oktatásról általában
 - A **participatív oktatás** egy nehezen érthető kifejezés.
Azt jelenti, hogy részvételen alapuló oktatás.
A mi esetünkben sérült személyek vesznek részt az oktatásban.
- Az adaptálhatóság szempontjai
 - Az **adaptálhatóság** egy nehezen érthető kifejezés.
Azt jelenti, hogy mi alkalmazunk egy módszert.
A módszert mások is szeretnék alkalmazni.
A módszer alkalmazásának vannak feltételei.
Mások akkor tudják a mi módszerünket alkalmazni, ha vállalják,
hogy megteremtik a módszer alkalmazásának feltételeit.
- Feladat egyénileg és 2 fős csoportokban
- Beszélgetés az adaptálhatóságról

Semmit rólunk, nélkülünk elv és a részvétel elve

Az egyetemi életben részt kell venni olyan személyeknek, akik saját tapasztalatokkal rendelkeznek.

A **participatív oktatási módszerben**

a felsőoktatásban együtt tanítunk érintett személyekkel.

Nálunk fogyatékossgal élő személyek a **participatív oktatótársak**.

A fogyatékossgal élő személyek kiegészítik a megtanult szakmai tudásunkat.

A fogyatékossgal élő személyeknek saját, megélt tapasztalataik vannak.

Célunk, hogy felhívjuk a figyelmet a participatív oktatási módszerre.

Szeretnénk, ha mások is bevonnának participatív oktatókat az egyetemi képzésbe.

Idegen szóval ezt **adaptálásnak** mondjuk.

Mit értünk el eddig?

2017-ben elnyertük a Tempus Közalapítvány Felsőoktatás Nemzetközi Fejlesztéséért díját.

Több egyetemi tantárgy oktatásakor alkalmazzuk a módszert.

Módszertani kézikönyvet írunk.

A kézikönyvben azt írjuk le, hogy
hogyan lehet alkalmazni a participatív oktatási módszert.

Az egyetem társkaraival megvizsgáljuk, hogy
hogyan használhatnák ők is a participatív oktatást.

A szegedi egyetemen is alkalmazzuk a módszert
a könnyen érthető kommunikáció oktatásában.

Mik a jó gyakorlat adaptálhatóságának feltételei?

- nyitottság sérült emberekkel partneri viszonyban történő együttműködésre
- nyitottság alternatív (a szokásostól eltérő) felsőoktatás-pedagógiai megközelítések és módszerek alkalmazására
- nyitottság a tanulás többoktatós szervezésére és többoktatós óravezetésre
- élő kapcsolat sérült személyekkel, akik szeretnének részt venni az egyetemi oktatásban és az egyetemi oktatásba tényleg be is vonhatók

Mik a jó gyakorlat adaptálhatóságának feltételei?

- olyan oktatási cél, amely lehetővé teszi az oktatási tartalom sérült személyekkel közös kialakítását
- elegendő idő az oktatók közötti együttműködésre, elegendő idő a tanítás-tanulás kísérésére
- önreflexiós képesség annak érdekében, hogy a tanítási-tanulási folyamat minősége biztosítható, fenntartható, fejleszthető legyen
 - Az önreflexió azt jelenti, hogy saját magamról gondolkodom. Gondolkodom arról, hogy hogyan tanítok. És gondolkodom arról is, hogyan tudok még jobban tanítani.
- a participatív oktató egyéni szükségleteinek megfelelő akadálymentes környezet (példul akadálymentes bejárat, az emeletek között lift)
 - egyenlő eséllyel hozzáférhető információk és kommunikáció
 - például jelnyelvi tolmács: a siket személyek számára
 - auditív narráció: a látható információk helyettesítése hanggal
 - könnyen érthető kommunikáció: a bonyolult szöveg lefordítása könnyebben érthető szövegre
 - augmentatív-alternatív kommunikáció: a szokásos kommunikációt kiegészítő kommunikációs formák
 - szükség esetén személyi segítő alkalmazása

1. Nyitottság sérült emberekkel partneri viszonyban történő együttműködésre

Mi hogyan értelmezzük?

- Fontos, hogy az érintett személyekhez nem alsóbbrendű félként, hanem egyenrangú partnerként viszonyuljunk.

András, miért fontos a nyitottságunk, amikor veled dolgozunk?

- Fontos, hogy ismerjük egymást.
Az oktatótársaim nyitottak felém, mert sokat beszélgetünk.
Nem csak ülünk egymás mellett mint ismeretlen emberek.
Merek tőlük kérdezni, bízok bennük.
Egymással és velem is partnerek, mert nem vernek át engem, nem hoznak kellemetlen helyzetbe.
Nem uralkodnak rajtam, de fontos, hogy kapjak tanácsokat tőlük.
Ha megkérdeznék engem, hogy mit csináljunk az órán, akkor egyenrangúnak érzem magam.

2. Nyitottság alternatív felsőoktatás-pedagógiai megközelítések és módszerek alkalmazására

Mi hogyan értelmezzük?

- Nyitottak vagyunk arra, hogy az oktatói hatalmat átadjuk és megosszuk, elfogadjuk az egymástól tanulás elvét és hogy az érintett személy is értékel.

András, hogyan dolgozunk az órán?

- A hallgatók is kérdeznek és mi válaszolunk rá.
A hallgatók csoportokban dolgoznak, együttműködnek egymással.
Fontos, hogy a csoportban a hallgatók között legyen egység, összhang és partnerség.
Az oktatók megfigyelik a munkát, projekt munkát készítenek a hallgatók, ők értékelik egymást és mi is értékeljük
és együtt kell dolgozniuk egy sérült emberrel, együtt kell működnünk.
Jó dolog, hogy én értékelem a hallgatókat, mert ezzel motiválom őket.
Ha visszaélnék az értékelő hatalmammal, az rossz lenne.
Azért jó, hogy értékelem őket, mert így tudnak a hallgatók fejlődni.

3. Nyitottság többoktatós óravezetésre, illetve tanulószervezésre

Mi hogyan értelmezzük?

- Az oktatótársak együttműködnek az órán, ezt a hallgatók látják.
Nemcsak beszélünk az együttműködésről, hanem minta lehet a gyakorlatunk.

András, miért jó, hogy többen tanítunk együtt?

- Azért, mert minden oktatónak más a szemlélete, így a hallgatók sokféle szemlélettel találkoznak.
Jobban megismerik, hogy az oktatók milyen emberek igazából.
Én a saját életemből tudok tapasztalatokat megosztani, oktatótársaim az elméleti részt mondják el.

4. Élő kapcsolat sérült személyekkel, akik szeretnének részt venni a fogyatékosügyei ismeretek oktatásában és ebbe a tevékenységbe bevonhatók

Mi hogyan értelmezzük?

- Olyan emberekkel dolgozunk együtt, akiket már korábban ismertünk és motiváltak.

András, hogyan lettél oktató a Bárczin?

- Heiszer Katalinval együtt kutattunk. Megismertem néhány munkatársát. Megkérdeztek, hogy szeretnék-e velük tanítani. Addig a Bárczin vendégként jártam. Szerettem volna a Bárczi teljeskörű tagja lenni. A napköziből eljöttem és fontosnak tartottam, hogy olyan helyen dolgozzak, ahol megbecsülnek, nem néznek le, ahol elfogadnak, ahol örömmel látnak és tisztelettel vagyunk egymás felé.

5. Olyan oktatási cél, amely lehetővé teszi az oktatási tartalom sérült személyekkel közös kialakítását, és így az alternatív felsőoktatás-pedagógiai módszertan valóban alkalmazható

Mi hogyan értelmezzük?

- **Vannak olyan témák, amelyek közvetlenül érintik a sérült személyek életét.**
Ilyen témákat tanítunk együtt.
- **Céljaink közé tartozik a szemléletformálás.**
A partneri együttműködéssel példát mutatunk.
A példamutatással alakítjuk a hallgatók szemléletét.
- **Kis csoportokban dolgozunk.**
A kis csoportokban sok személyes beszélgetésre van lehetőség.

András, szerinted minden témát lehet együtt tanítani?

6. Elegendő idő az oktatók közötti együttműködésre, a tanítási-tanulási folyamat kísérésére

Mi hogyan értelmezzük?

- Az együttműködéshez sok idő kell.
- Sok idő kell a tervezéstől kezdve a kivitelezésen át az értékelésig.

Minden folyamatban közösen veszünk részt.

Ez jelentősen megnöveli a felkészülési időt

összehasonlítva a nem participatív megközelítésű órákkal.

András, meséld el hogy hogyan készültünk a mai konferenciára?

7. Önreflexiós képesség annak érdekében, hogy a tanítási-tanulási folyamat minősége biztosítható, fenntartható, fejleszthető legyen

Mi hogyan értelmezzük?

- Fontosnak tartunk minden véleményt.
A kritikus véleményt is fontosnak tartjuk.
A visszajelzések segítenek abban, hogy minél jobb legyen a módszerünk.
Minden oktató és minden hallgató elmondja a véleményét.

András, egy következő konferencián mit csináljunk másként?

Mit csináltunk a legjobban?

Mit csináltunk a rosszul?

8. Participatív oktató egyéni szükségletei szerint a fizikai környezet legyen akadálymentes, az információk, a kommunikáció legyen egyenlő eséllyel hozzáférhető (pl. jelnyelvi tolmács, auditív narráció, könnyen érthető kommunikáció, augmentatív-alternatív kommunikáció); adott esetben személyi segítő alkalmazása is szükséges

Mi hogyan értelmezzük?

- Fontosnak tartjuk mindenkinek a szempontját. Megvizsgáljuk, hogy a participatív oktatóknak milyen egyéni szükségleteik vannak.
- Sokat dolgozunk azért, hogy ne legyen akadályok.
- Sokat dolgozunk azért, hogy a mozgássérült kollégáink bejussanak az épület és tudjanak közlekedni az épületben.
- Sokat dolgozunk azért, hogy a siket oktatóink kommunikációját jelnyelvi tolmácsok segítsék.
- Sokat dolgozunk azért, hogy az értelmi sérült kollégáink minden információt megértsenek.
- Sokat kell még dolgoznunk és sokat kell még fejlődnünk.

András, Neked milyen érzés az, ha valami nem érthető?

Mi segítene abban hogy jobban értsd a dolgokat?

Feladat egyénileg és 2 fős csoportokban

Mit gondolnak az adaptálhatóság egyes feltételeiről a saját gyakorlatukra figyelemmel?

Egyénileg értékeljék a feltételeket az űrlap segítségével!

Most alkossanak párokat!

Beszélgék meg egymással a válaszaikat!

Beszélgetés a tapasztalatokról

Kérjük, hogy meséljék el a tapasztalataikat!

Köszönjük a megtisztelő figyelmet!

A kérdéseket – a csoportunk nevében – erre az e-mail címre várjuk:

`katona.vanda@barczi.elte.hu`